

Emperyalizme, tekelilere,
faşizme, ve ulusal zulme
karşı ileri demokratik
halk devrimini!

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşsin!

İŞÇİNİN SESİ

Fabrikalara, işyerlerine,
okullara, mahallelere,
yığınların içine!

Yıl: 7, Sayı: 122
6 Şubat 1980

Disiplin Ama Leninci Disiplin

Cemil Silahtar

TKP yönetimi, savunduğu ideoloji ve izlediği siyaset ile Leninci olduğunu kanıtlamıyor. "TKP 1920'de yeni tip parti olarak kuruldu. Yeni tip parti yönetimi Lenincidir. Biz de otomatikman Leninciyiz" mantığına sığmıyor. TKP yönetiminin partinin taşıdığı onurlu "komünist" adına sığınmasını bir yana bırakalım. İşin gerçeği şudur: Bugün TKP içindeki kavgaın sonucunda yeni tip parti doğacaktır. Kavgaın anlamı budur. İdeolojik savaşı bu bilinçle değerlendirmek gerekir. Bu savaşta eskiyi yadsıyor, yeniyi kuruyoruz.

Eskiği yadsıyorsa, yeniyi kurmada parti anlayışı kilit bir yer tutuyor. Eskiğin yadsınabilmesi için parti anlayışını doğru kavramak gerekiyor. Bugün *İşçinin Sesi* doğru söylüyor ama doğru davranmıyor gibi orta yolcu görüşler var. Sonra, yeninin doğru kurulması, oportünistlere karşı takınılan yıkıcı tutumların ideolojik temelde anlaşan yeniyi taşınmaması için de parti anlayışı can alıcı önem taşıyor. Üstelik, oportünistlerin kimlik belgesi "parti disiplini" aldatmacasına bağlandığı için en çok çarpıtmayı bu konuda yapıyorlar. Bunlarla bağ olarak biz yine parti konusuna değineceğiz ve sanmıyoruz ki bu son olsun.

İKİ TEKSİR İKİ TUTUM

Parti Disiplininin Oportünist Temelleri

Oportünistler önce "Parti disiplininin Leninci temelleri"(!) başlıklı bir "eğitim" teksiri çıkarırlar. Bu, delinin kuyuya taş atması gibidir. Biz yalnızca önemli noktalara değineceğiz.

Oportünist Gözle 10. Kongre

Teksir şöyle başlıyor:

"Leninist partinin, parti disiplininin ilkeleri tarihsel bir süreç içinde oluştu. Bu süreç RKP(B)'nin X. Kongresine kadar gelir".

Hayır. Bu koyuş yanlıştır. Leninci parti disiplini ilkelerinin oluşma süreci, Bolşevizmin doğuşundan sonraki birkaç yıl içinde tamamlandı. Uzun süren, bu ilkelerin yerleştirilmesi sürecidir. Bu ise 10. Kongre'nin de sonrasına dek uzanır.

Teksirde, bir yandan 10. Kongre disiplin ilkelerinin gelişiminde doruk noktası olarak gösteriliyor. Öte yandan, 10. Kongre'nin fraksiyonculuğa karşı aldığı kararlar vurgulanıyor ve fraksiyonculuk açık tartışmayla zedeş kılıyor.

Böylece, Lenin açık tartışmayı, dolayısıyla fraksiyonculuğu savunmuştu! 10. Kongre'de değişti. Disiplin ilkelerinin gelişim süreci, pratikte, Lenin'in "fraksiyonculuktan kurtulması"(!) anlamına geliyor! Oysa 10. Kongre, Lenin'in yıllardır savunduğu bir anlayışı, kararlarıyla bir kez daha vurguluyor. Bu açıdan, 10. Kongre'nin "yepyeni" bir yönü yoktur.

Teksir, fraksiyonculukla açık tartışmayı eşitliyor. Lenin'in 10. Kongre'den sonra nasıl birden "açık tartışma"ya (yani "fraksiyon-

culuğa") karşı "döndüğünü" göstermek için 10. Kongre sonrası temizliği örnek veriyor.

1921'deki parti temizliği, Lenin'in yığınlara açık tartışma anlayışının örneğidir. Lenin bu konuda şöyle diyor:

"Bazı yerlerde Parti, ana olarak partisiz işçilerin deneyiminin ve önerilerinin yardımıyla temizleniyor ... Bu en değerli ve en önemli şeydir. Biz eğer Partimizi baştan aşağıya, istisnasız, *bu yoldan* temizlemeyi başararsak, bu devrim için büyük bir kazanım olacaktır.

"... Doğal olarak yığınların her dediğine boyun eymeyeceğiz çünkü yığınlar da bazen — özellikle aşırı güçlükler ve çileden çıkan olağanüstü yorgunluk ve tükenme zamanlarında — hiç de ileri olmayan duygulara kapılırlar. Ama kişileri değerlendirmede, kendilerini bize bireyci güdülerle 'bağlamış'lara, 'böbürlenlen komiserlere' ve 'bürokratlara' dönüşmüş olanlara gösterdikleri olumsuz tutumda, partisiz proleter yığınların ve birçok durumda partisiz köylü yığınların önerileri olağanüstü değerlidir. Emekçi yığınların ince bir sezgisi vardır ...

"Parti'yi temizlemede, partisiz emekçi yığınların önerilerini dikkate almak çok önemlidir. Bu büyük sonuçlar doğuracaktır. Parti'yi sınıfının, öncekinden çok daha güçlü öncüsü yapacaktır. Parti'yi sınıfla daha sıkı bağla, yığınla güçlük ve tehlike arasında sınıfını utkuya götürmeye yetenekli bir öncü yapacaktır"(Lenin, *Toplu Yapılar*, İngilizce Basım, c.33, s.39-40).

Lenin yığınlara öncülük, onlardan öğrenme ve onlara güveni böyle birleştiriyor. Parti'nin yığınların önerilerini dikkate alarak temizlenmesini savunuyor. Bu, Lenin'in ölesiyeye dek savunduğu açıklık ilkesinin, açık tartışmanın ta kendisidir. Ve Lenin bunları, 10. Kongre'nin hemen ardından söylüyor. 10. Kongre fraksiyonculuğa karşı aldığı kararlarla, açık tartışmayı da mahkum etmiş olsaydı, Lenin'in temizliğe ilişkin tutumu Kongre'ye ters düşerdi!

Lenin, Lenincilere Karşı Kullanılmaz

Teksirde, Lenin'den bir alıntı veriliyor: "Siyasal düşünce akımı ve siyasal parti olarak bolşevizm 1903 yılından bu yana vardır. Yalnızca var olduğu tüm zaman boyunca bolşevikliğin tarihi, proletaryanın yengisi için gerekli sımsıkı disiplini yaratabilecek ve onu en güç koşullar altında ayakta tutabilecek duruma nasıl geldiğini doyurucu biçimde açıklayabilir" (Lenin, c.31, s.24).

Bu alıntıda Lenin disiplini yaratmak ve ayakta tutmaktan söz ediyor. Disiplinin ilkelerini yaratmaktan değil! Oysa teksirde alıntı, disiplin *ilkelerinin* uzun gelişme süreci "kamulanmak" üzere kullanılıyor. Ve hemen ardından da "bugün", "günümüzde" gibi sözlerle, "artık fraksiyonculuk yoktur" deniyor.

Lenin dam diyor, teksir samantik! Kullanılan alıntının devamında Lenin, disiplin nasıl korunur, nasıl sinanır, nasıl güçlendirilir diye soruyor. Ve şöyle yanıtıyor: Birincisi, öncünün sınıf bilinciyle ve devrime adanmışlığıyla, direngenliğiyle, özveriyle ve yiğitliğiyle. İkincisi, özellikle proletaryayla ama proleter olmayan yığınlarla da, kaynaşma

yeteneğiyle. Üçüncüsü siyasal yöneticiliğin doğruluğuyla ve bunu yığınların öz deneyleriyle görebilmeleriyle. Ve ardından Lenin, "Bu koşullar olmadan, disiplin... sağlanamaz. Bu koşullar olmadan, disiplin kurmaya yönelik tüm çabalar kaçınılmaz olarak yatar ve laf ebeliğiyle ve şaklabanlıklarla sonuçlanır" (Lenin, c. 31, s. 25).

Lenin, bizim oportünistlerin içinde bulunduğu acıklı durumu anlatıyor. Disiplin ilkelelerinin gelişiminden değil, uygulanabilmesinden söz ediyor. Ve diyor ki disiplini ancak doğru anlayış sağlayabilir. Oportünistlerin disiplini bugün bu yüzden şaklabanlıklarla ve laf ebeliğiyle sonuçlandı. Lenin'den çarpıtarak alıntılar yapmaları, bu laf ebeliğinin parçasıdır.

Lenin disiplini doğru ideolojiyle bağlıyor. Teksir ise, RSDİP'nin tarihinden söz ederken şöyle diyor: "Tek bir merkezden yönetildiği için, ideolojik alanda birlikten yoksundu" Oportünizm, başaşağı, fraksiyoncu anlayışı böyle açığa veriyor.

Oportünistlere göre, parti merkezinin ke-lamları ideolojik birliktir! Parti merkezinin de uyması gereken bir Marksizm-Leninizmin olduğu, uymazsa "merkez" olmayı sürdüremeyeceği aklı bile gelmiyor. TKP yönetimi istiyor ki militanlar, "madem yöneticiler böyle söylüyor doğru budur" diye herşeyi yutsunlar! Bu anlayışla oportünistlerin disiplini şaklabanlığa dönüyor! Doğruyu söylemedikleri için, doğrunun gücüyle ikna edemedikleri için, polisiye önlemlere, tasfiyelere başvuru-yorlar.

Menşeviklerle Benzerlik

Teksire göre biz hem demokratik merkezizyet-ciliğin 1906'da RSDİP'nin tüzüğüne girdiğini söylemişiz, hem de 1902'de yazılan *Ne Yapmalı*'dan demokratiklik ilkesine bakarmışız. Üstelik teksir, bu çelişkiyi Lenin'den aldığı bir alıntıyla göstermek istiyor:

"Martov ile bazı 'menşevikler' (...) çocukça bir 'çelişkiye' beni düşürmeye çok çalıştılar. İdeolojik etkiden, savaşım ve etkileden v.b. söz edilen *Ne Yapmalı*'dan, ya da *Bir Yoldaşa Mektup*'dan bir parça alıyorlar ve tüzük yoluyla 'bürokratik' etkilemeyi, güce dayanma v.b. yolunda 'başına buyruk' çabayı bunun karşısına koyuyorlar. Safdil insanlar! Partimizin *eskiden* resmen örgütlenmiş bir bütün olmadığımız, yalnızca tek gurupların bir toplamı olduğunu unutuyorlar; bu yüzden söz konusu guruplar arasında ideolojik etki-lenme dışında başka ilişkiler bulunamaydu. Şimdi örgütlenmiş bir parti olduk, ama bu, bir güç yaratmak, fikirlerin otoritesini gücün otoritesi haline dönüştürmek ve daha alt parti kuruluşlarını daha üst parti kuruluşlarının buyruğu altına sokmak anlamına gelir (...) Bürokrasiye ilişkin sözler bir temele dayansa, bir bölüğün bütünün buyruğuna uyma yükümlülüğünün anarşistçe yadsınması söz konusu olmasa, gene de karşımızda proletaryanın partisi önünde bazı aydınların sorumluluğunu önemsiz göstermek, merkez kuruluşlarının etkisini zayıflatmak, örgütsel ilişkileri deyimlerde salt platonik bir anlayışla anlamlı yapmak isteyen oportünizm ilkesi vardır" (Marks, Engels, Lenin, *İşçi Sınıfı Partisi Üzerine*,

Sol Yayınları 1979, s. 223).

Bu oportünistler okuduklarını anlayamayacak kadar acizler!

Ahntı, bizim *Ne Yapmalı*'dan demokratiklik anlayışı "türetmemize" karşı kullanılıyor. Peki ahntıda Lenin *Ne Yapmalı*'da demokratiklik anlayışı yoktur diyor mu? Demiyor. Diyor ki örgütlü değilken, guruplar arasında "ideolojik etkilene dışında başka ilişkiler bulunmıyordu". Şimdi örgütlüyüz, başka ilişkiler de var.

Üstelik ahntıda Lenin, Martof'un, Menşeviklerin açık ideolojik savışında, örgütsel birliği, merkeziyetçiliği karşı karşıya koymalarını eleştiriyor. Bizim oportünistler de aynı şeyi yapıyorlar. Tekside ahntıdan sonra gelen cümle şöyle: "Görüldüğü gibi açık tartışma diyerek parti disiplini tepetaklak etmek sanıldığı kadar kolay değildir"! Yani açık tartışmayla disiplini karşı karşıya koyuyorlar. Lenin'in sözleri aynen onlar içindir.

Lenin'in ahntısında Menşevikler açık tartışmayı merkeziyetçiliğin karşısına koyuyorlar. Bizim menşevikler ise bugün merkeziyetçiliği açık tartışmanın karşısına koyuyorlar. Bu yalnızca "iktidar-muhalefet" farkıdır. Menşevikler, Bolşevikler parti yönetimindeyken açık tartışma diye bağırıyorlar, kendileri isyanla başa gelince açık tartışmayı yasaklayıp merkeziyetçilik diye bastırıyorlar.

Yine aynı ahntıda Lenin, "fikirlere otoritesini, gücün otoritesine dönüştürmek"ten söz ediyor. Bu bizim menşeviklerin "gücün otoritesini oportünist görüşlerin otoritesine dönüştürme" anlayışına taban tabana terstir. Tekside, Lenin'den bir başka ahntıyla, parti yayınlarının denetiminden, herkesin istediğini yazabileceğinden ama partiyi aykırı görüşleri savunanları da partinin atabileceğinden söz ediliyor. Lenin'in dediği, fikirlere otoritesine dayanan bir denetimdir, atmadır. Öyle parti denetimine kan kurban! Ama, kendi ortak görüşlerini bile dengelere göre saptayan fraksiyoncuların yönetimi "parti" değildir. Onların denetimini de "parti denetimi" değildir.

Lenin'i Çarpıtan, İşçinin Sesini de Çarpıtır

Daha somut konulara doğru ilerleyelim. Tekside şöyle deniyor: "Günümüzde, artık, komünist partiler içinde açıkça fraksiyoncu olarak ortaya çıkmak, parti içi guruplara özgürlük istemek, anti-Leninist olduğunu açıkça ilan etmeden olanaksızdır. Bu nedendir ki böyleleri partiyi aykırı görüşler ileri sürmek, denetimsiz gazete ve kitap yayınlamak, kendi iç disiplini olan gurup kurmak, kısacası adını koymadan fraksiyon oluşturmak için 'özgür, açık tartışma ve eleştiri ortamı' isteme kisvesine bürünürler".

Yine, delinin attığı taşları kuyudan çıkar-maya çalışalım.

"Günümüzde artık"! Yani eskiden açıkça fraksiyoncu olarak çıkılabiliyordu. Lenin öyle çıktı. Çıkamaz olaydı da şu bolşevik-menşevik ayrımı da doğmasaydı! Oportünistler, Bolşeviklerin belli bir süre fraksiyon olmalarıyla, fraksiyoncu olmadıkları gerçeğini, birlikte kavrayamıyorlar(!) "Günümüzde artık" değil, bolşevizmde hiçbir zaman fraksiyonculuk anlayışı yoktu. Buna ileride değineceğiz.

Gelelim "partiyi aykırı görüşler" sorununa. Biz partiyi aykırı görüşler ileri sürmüşüz. Oysa TKP'nin "parti görüşleri" yoktur. Programa, Konferans raporuna biz ne kadar aykırı görüşler ileri sürmüşsek, herkes de en az o kadar ileri sürdü, sürüyor. Çünkü Parti, baştan "fikirlere otoritesini gücün otoritesine dönüştürme" yolunu tutmadı. Program, elektiktik. Konferans raporunda adı konmadan devrimci durum savunuluyor. Adı konmasına sıra gelmeden, devrimci durum yadsındı. Fikirlere, güçler

denmesine göre belirlenmiş ve belirleniyor.

Biz, savunma komitelerini savunurken, eski bir bildiriyle tutarız. Oportünistler, o eski bildiriye ters düşüyorlar. Partiyi aykırı görüşler, bizde dengelerin o an belirlediği sonuçlara aykırıdır. Bu yüzden ağızla kuş tutsan partiyi aykırı olmayan görüş savunamazsın. Sistemi, anlayışı ve dengelere göre yazılmış belgeleri değiştirmek gerekiyor.

Denetimsiz yayın konusu da öyledir. Gazete ve kitaplar aynı eski denetimle çıkmıştır. Kuralları değiştirildi bildirilmedi. Ama şimdi adı "denetimsizlik" oldu. Şimdiki "denetim" başka dengelerle bağlıdır!

Ayrıca bugün denetimsiz yayınlama hakkına sahip çünkü örgütlü başvurular, gönderilen yazılar haksızlığı edildi. Parti denetimsizdir. Yönetimin denetimini gerektiriyor.

Kendi iç disiplini olan gurup kurmaya gelince. TKP yönetimi, yaptığımız görevleri habersiz ve gerekçesiz geri aldı. Yazılı başvurulara ne yazılı ne sözlü yanıt vermiyor. Çil yavrusu gibi dağılacak değiliz. Ayrıca ezelden beri de yol göstericilik yapmamıştır. Kendi yolunuza hep kendimiz bulduk. İ. Bilin biyografisinde oportünist merkez komitelerini, bunlara karşı nasıl davrandığımız anlatır. Durum ayındır. Ama şimdiki roller değişti. Ve biz *Bilen Yoldaş Çok Yaşa* broşürüne yazdığımız girişte şöyle diyorduk:

"Parti disipliniyle, Leninci ilkelere, devrime bağlılık bir bilinç, bir onur sorunudur. Ömrünü partiyi vermekle, Leninci ilkelere bağlılık arasındaki bu sıkı bağı gözden hiç kaçırmamak gereklidir. Acı ornekleri çoktur. Adamın biri tüm ömrünü partiye vermiş, ama bürokratça bir memur gibi yaşamış. Bir gün yöneticisi gelmiş, "artık proletaryaya diktatörlüğü bizim ülkemiz için geçerli değildir" demiş. O günden sonra adam, yöneticim böyle dedi diye, proletaryaya diktatörlüğüne karşı oluvermiş. Partiyi ömrünü vermek, Leninci anlamda bu değildir. Leninci anlamda partiyi ömrünü vermek, komünist kişiliği bilinçli olarak geliştirmeyi, işe bürokratça değil atımlı yaşamayı, partinin Leninci birliğine sıkıca sahip çıkabilmek için Leninizm'i öğrenmeyi, özümsemeyi ve eylemde rehber edinebilmeyi içerir".

Aynen dediğimizi uyguluyoruz. Yönetimin iyice sağa çar ketmesi sonucunda Leninci birliği savunuyoruz. "Bilen Yoldaş Çok Yaşa" demek ise ilkeleri kişilerle bağladığı için yanlışmış. Bu ayrı bir konu.

İzmir İl Komitesinin Orta Yolcu Hatırlatmaları

İzmir İl Komitesi "Leninci parti ve bazı hatırlatmalar" adlı bir teksiri yayımladı. Teksir başlıbaşına kargaşadır. Bu kargaşanın öteki teksirden farkı ise orta yolculuğudur.

Teksirden öyle bir anlam çıkıyor ki partide savaşıması gereken bir durum vardır ama başka yollardan (?) savaşmak gerekir. Leninci disiplin anlayışını çarpıtarak, İzmir İl Komitesi pratikte oportünistlerin savunusunu yapıyor.

Oportünizmle Savaş mı, Suç Ortaklığı mı?

Teksir işçi sınıfı partisinin tanımıyla başlıyor: Baskıların bütün biçimleri karşısında uzlaşmayan, devrimci bir programla donanmış, öncü bir strateji, taktik ve teoriye sahip örgüt!

TKP yönetimi CHP nin baskılarıyla uzlaştı. Dengelere dayanarak yapılan 1973 atılımı sonunda çıkan program elektiktir. Öncü bir strateji, taktik, teori yok! Ve İzmir İl Komitesi Leninci birlik için "disiplin" göstermekten söz ediyor. Üstelik savunduğu disiplin anlayışı da Leninizm'den uzak.

Teksirde ahntılarla şu anlatılıyor: Komünist partileri içine sürekli burjuva ve küçük burju-

va etkiler, oportünist görüşler sızır. Bu nesnel durum yüzünden, partiler sürekli bolşevikleşme savaşını verirler. Bu da ideolojik savaşımıdır.

Çok güzel. Ama bundan sonrası karışıyor. İdeolojik savaşım nasıl yürüyecek? Tekside bunun yanıtı, orta yolculuğu kaçınılmaz bulanlığımızı taşıyor. Ve kendilerinin Lenincileri tasfiyede oportünistlerle kurdukları ortaklığın gerekçelerini vermeye çalışıyor.

Teksir'in mantığıyla ahntılarla aktaralım: "Sağ ve 'sol' oportünizm, 'eleştiri ve tartışma özgürlüğü' altında, yer, zaman ve konuların içeriğine bakmaksızın sürekli tartışma açmak ister ve bunları parti dışına taşır. Böylece partinin birliğini tehlikeye düşürmüştür".

Bir kez bu, sağ ve sol oportünizmin genel lenmesi değil, tabanda çıkan oportünizm genel lenmesidir. Oportünizm üst yönetim egemense, tam tersine, yer zaman ve konular içeriğine bakmaksızın karşılıklı tartışma bastırarak, yalnızca kendi görüşlerini yayarak doğru görüşleri savunanları parti dışına taşımak da isteyebilir. Partinin birliğini bu kez de merkeziyetçilik, "yayımların merkezi denetimi" adına tehlikeye düşürür. Ve İzmir İl Komitesi'ni de "disiplin" ninnisiyle Lenincilere karşı tasfiyede ve saldırıda kendine ortak eder! İzmir İl Komitesi, yeni tip partide oportünizmden söz ediyor ama tepeye egemenliğini olanak dışı bırakmış!

Devam edelim. Yukarıda aktardığımızın hemen ardından, "böylesi bir durumda" yani tabanda çıkan oportünizmin parti birliğini tehlikeye düşürmesi durumunda teksir şu yolu öneriyor:

"Parti varlığını korumak ve ilkelerini yaşama geçirmek zorundadır. Parti varlığına karşı yapılan saldırılara karşı hoşgörülü değil, bunları püskürtürken bir tutum içine girer. Parti 'eleştiri ve tartışma özgürlüğü' altında kendisine yöneltilen saldırılara ilkel tutum takınarak kendisini güçlendiren eleştiri ile, yapıcı eleştiriye birbirinden ayırır. Partiyi güçlendiren ve yayıflatan eleştiriye Lenin şöyle belirtmiştir: 'Partiyeye uygun olanla aykırı olan arasındaki sınırın saptanması için parti programı vardır, partinin taktik kararları ve tüzüğü vardır.' (Lenin, *İşçi Sınıfı Partileri Üzerine*, s. 257)". Ardından bunlara uymayanlar atılır deniyor.

Baştan başlayalım. Bir kez tabanda oportünizm çıkmış ve birliği tehlikeye düşürüyorsa, "yaşama geçirilecek ilke" açık tartışmadır. Açık tartışma olmadan oportünizm sergilenemez. Haydi diyelim kapalı kapılar altında üyelere sergilendi. Ama açıkça sergilenmeden atılırsa parti dışında güç toplayabilir. Lenin nasıl parti temizliğini yığınlarla dans ederek yapıyordu, aynen öyle oportünizme karşı açık ideolojik savaş da gereklidir. İkel tutum budur.

İkincisi, "ikel tutum"dan söz ediliyor ama açık tartışma yok. Bunun yanı sıra, "püskürtücü tutum" sözü geçiyor ve tüm fikir en sonunda atılmaya varıyor. İşte İzmir İl Komitesi likidasyona, tasfiyeye ve hatta Lenincilere fiziksel saldırıya ortaklığına bu yoldan gerekçe bulmaya çalışıyor.

Üçüncüsü, oportünizm hep tabanda çıkar diye veri alındığı için parti varlığını korumak parti yönetimini korumakla özdeş tutuluyor. Peki ya tepede çıkarsa tabanın "püskürtücü tutumu" ne olacak? Bu yok.

Dördüncüsü, gelelim yapıcı ve yıkıcı eleştiriye. Bir soruyla, program konusu açılılsın. Bir partinin programı Leninci değilse, elektik ve bu nedenle bölünme tohumları içinde taşıyorsa onu eleştirmek mi, yok eleştiriye yıkıcı demek mi daha yapıcıdır. Eleştirmek daha yapıcıdır. Lenin programda taktik kararlardan, tüzükten söz ediyor ama bunların doğru ideolojik temelde olduğunu veri sayarak konuşuyor. TKP'nin program

için Lenin'in sözlerini kullanmak, Lenin alıntılarında oportünizmin incir yaprağı işlevi gördürmektedir. Ayrıca alıntıda Lenin Program eleştirilmez demiyor. "Sınırı saptamak için program vardır" diyor. Bu demektir ki programa bir eleştiri yönelmi mi bakacaksınız daha ileri mi geri mi götürüyor diye. İleri götürürse alacaksınız, yoksa yıkıcı eleştiri olduğunu anlayacaksınız.

Ya Açık Tartışma Ya Entrika

'Program eleştirilmez' konusuyla bağlı olarak, şimdi düpedüz bir Lenin çarpıtmasına gelelim.

Tekirsirde şöyle deniyor:

"Sağ ve 'sol' oportünistler, Leninci 'eleştiri tartışma' özgürlüğünü çarpıtıp, bu hakkı parti disiplinsizliklerine gerekçe yapmaya kalkarak her konu üstünde tartışma açmaya kalkarlar. Oysa bu konuda RKP(B) 10. Kongresi, ... diyerek üyelerin yapması gereken görev ve haklarını belirtirken, yine 'Partinin genel çizgisinin her türlü tahlihi ya da pratik deneyimin değerlendirilmesi, kararların uygulanmasının denetimi yanlışların düzeltilmesine ilişkin yöntemlerin incelenmesi v.b. herhangi bir 'taban' üzerinde ya da benzer biçimde oluşan guruplarda önceden asla tartışılmaz: tersine bunlar yalnızca tüm parti üyelerinin işleme iletilir ve yalnız buradan geçirilir.' (agy, s.411-412) (abç) kararını almıştır. Görüldüğü gibi, partinin programı, kararları ve tüzüğü üzerinde kimse - parti organları içinde olsa bile - kendiliğinden tartışma açamaz. Bu konular üzerindeki tartışmayı MK açar ve güdümlü olarak tüm parti organlarında belli bir süreli kapsayacak şekilde başlatır. Program, kararlar ve tüzük dışında, parti üyeleri partinin genel politikasını, çalışmalarını ve savaşımını, bunlarla ilgili görüşlerini, eleştiri ve önerilerini parti organları içerisinde ve yayınlarında özgürce dile getirirler"

Sonundan başlayalım.

Bir kez, "program, kararlar ve tüzük dışında partinin genel politikasına ilişkin eleştirilerin" TKP merkez organında "özgürce dile" getirilmesi yoktur. *İşçinin Sesi*, son çıkmaya başlamadan gönderilen yazılar, eleştiriler basılmadı. İzmir İl Komitesi'nin önce yönetimden bunun hesabını sorması gerekir! Ayrıca Veli Dursun yoldaşın *Açık Mektubu*, TKP yönetiminin organlarda bile eleştirinin özgürce dile getirilmesini yasakladığını kanıtıyor. İşte İzmir İl Komitesi'ne bir hesap sorma olanağı daha! Önce TKP Politbüro'su'nu bu konularda "özgürce eleştiren" bir yazıyı göndersinler. Basılmazsa, bir teksir de bunlara karşı yayınlanabilir. Görelim.

Demek ki *İşçinin Sesi* 'eleştiri tartışma' özgürlüğünü çarpıtmıyor. Yoluyla yordamıyla yürütmek istedi ama TKP yönetiminin *Atılım* üzerindeki fraksiyoncu mülkiyeti sonucunda, *İşçinin Sesi*'nde görüşlerini dile getirmek zorunda kaldı. Teksinin bize yönelttiği çarpıtma suçlamasından geriye kalan programın eleştirisi oluyor.

Lenin alıntısından sonra, teksir, "görüldüğü gibi program eleştirilmez" diyor. Lenin alıntıda öyle bir şey demiyor. Lenin'in ağzına söz veriliyor ve hem Lenin, hem 10. Kongre çarpıtılıyor.

Lenin daha 1914'de, "doğaldır ki, Parti yayıncılarına programı eleştirme hakkını tanımamak kimsenin aklına bile gelmez" (Lenin, c.20 s.446) diyor. 10. Kongre'de ise şöyle diyor:

"Programı onaylayan ve Partinin yüce organı olan Kongre adına şöyle demeliyiz: biz Programın şu anlamı taşıdığı anlıyoruz. Bu, yineliyorum, teorik tartışmayı kısa kesmez. Programı değiştirme önerileri yapılabilir. Kimse bunun yasaklanmasını önermiyor" (Lenin, c. 32, s. 253).

Teksin program, tüzük ve kararlar örgütlü

eleştirilir diyor. Biz buna karşı değiliz. Ancak önce TKP yönetiminin eleştiriye tartışmaya karşı tutumu eleştirilmelidir ki tartışmayı örgütleyebilsin!

Sonuç olarak bu teksir, tartışma eleştiri hakkı gevreyor, bir sürü "ama"larla bu hakkı kuşa çeviriyor ve *İşçinin Sesi*'ni haksız çıkarmaya çalışıyor. Oportünizmin savunusunu yapıyor.

Bu teksirle TKP yönetimi arasında fark vardır. Ama İzmir İl Komitesi'nin *İşçinin Sesi*'ne takındığı tutum karşısında TKP yönetimi hemen bir "düzeltme" yayınladı.

Atılım aralık sayısında, şöyle bir cümle vardı: 'Her parti üyesinin, parti içinde karar alınmadığı sürece parti politikasının sorunlarını tartışmaya hakkı yoktur'.

Bu İzmir teksiriyle ters düştü.

Ocak sayısında yayınlanan düzeltme ile "yoktur" "vardır" yapıldı. Bunun da dizgi yanlışlığı olduğu söylendi. Dizgi değil denge yanlışlığıdır. İnsanlar aptal değil. Aslı "vardır" olsaydı o cümle tümüyle öyle olamazdı. "Parti içinde karar alınmadığı sürece" denmezdi, de örneğin "parti içinde karar alınmadan da", "alınmasa bile" gibi söylenirdi.

Komünist partisinde açık tartışmayay varır ama entrikaya yer yoktur ve olmayacaktır!

II

LENİNİ DISİPLİN ANLAYIŞI 10. KONGRE'DE DEĞİŞMEDİ

Leninci Disiplin: "Açık Tartışma Eylemde Birlik" Demektir

Oportünistler, Leninci disiplinin en temel ilkesini, Lenin'in polemiklerde kullandığı bir sav düzeyine indirirler. Lenin'i de kendileri gibi Makyavelist sanıyorlar. Polemikte dediğiyle, düşündükleri aynı olmayabilir! Kendileri gibi Lenin'de polemik yaparken yalan ya da ağzına geleni söyler!

Böyle değil. "Açık tartışma, eylemde birlik" parti disiplini anlayışının temel ilkesidir. Bu ilkeyi Lenin, ilk, 2. Kongre sonrasında Bolşevikler parti yönetiminde ağırlıktayken kullandı. Menşevikler merkezîyetçiliğe uymuyorlardı. Verilen görevleri reddediyorlardı. Lenin onlara bunu yapmalarını, görüş farklılıkları yüzünden bunu yapıyorlarsa, görüşlerini savunmalarını söyledi. Yani bizim oportünistlerimizin sandığı gibi Lenin: Menşevikler yönetiminde ağırlık kazanınca, ayakta durabilmek için açık tartışma diye bir "polemik" konusu yaratmadı.

Açık tartışma-eylemde birlik ilkesine karşı çıkmak, hem ideolojik plüralizm, hem örgütlü bölücülük demektir. Parti çok çeşitli insanlardan oluşur. Çeşitli konularda ayrı görüşlerin çıkamayacağını düşünmek idealizm olur. Özellikle sınıf savaşımı doğrudan ilgilendiren farklı görüşlerin doğru görüş tarafından ikna ile ögütülmesi gereklidir. Bu da açık tartışmayla olur. Çeşitli görüşler ögütülmeden, partide bir ideolojik birlikten söz edilemez. Farklı görüşler açıkta ya da derinde durur ve sürekli eylemi etkiler, merkezîyetçiliği zayıflatır. Bilinçli merkezîyetçilik doğruya inanca dayanır. Herkesin kendine göre "doğru"su olursa, bu davranışları da farklılaştırır ve örgütü böler.

Stalin, "ilkede orta yol siyaseti çürüten (gücünü yitiren) yozlaşan partilerin siyasetidir" diyor (Stalin, *Toplu Yapılar*, c.9, s.5). TKP'nin 1973-1979 arasında geçirdiği deneyim, bu sözün ne denli doğru olduğunu gösterdi. 1973 atılımını gerçekleştiren güçler, aralarındaki dengeye göre ideolojik çizgileri, değişik görüşleri birlikte yanstan belgeler hazırladı-

lar. İşte bu ilkede orta yol siyasetiydi. Ve kaçınılmaz olarak partiyi yozlaştırdı. 1979'da sorunların açığa çıkması, en hüçün dille tartışıldığı arada bile, önceki suskunluktan çok daha yapıcı, çok daha sağlıklıdır.

Açık tartışma-eylemde birlik her koşula göre uygulanabilecek bir ilkedir. İlke oluşu bu genelliğiyle bağlıdır. Fikir ayrılıkları varsa, bunların giderilmesini ve bu süreçte partinin dağılmasını sağlar. Sonunda doğrunun güçlenmesini ve eylemde birliği pekiştirmesini sağlar. Yoksa fikir ayrılıkları temelinde fraksiyonlar doğar. Açık tartışma eylemde birlik ilkesi fraksiyonların doğmasına engeldir.

Fikir ayrılıkları çok derinse ve eylemde birliği olanaksız kılıyorsa fraksiyonların doğması kaçınılmazdır. Bolşeviklerin bir süre fraksiyon olmalarının bir nedeni de budur. Bolşevikler fraksiyonların iyi olduğunu düşünmüyorlardı, bu anlamda fraksiyoncu değillerdi. Ama ilkelere de can alıcı önemi vardı ve ödün verilemezdi.

Fraksiyonlar doğmuşsa açık tartışma eylemde birlik ilkesi zaman içinde ikiye bölünerek işler. Açık tartışma açılır. Hangi fraksiyonun doğru olduğunu ortaya çıkmasını sağlayan bir süreç işler. Bu yoldan ve canlı bir kongreyle oluşan karar, eylemde birliğin ilkelere yeniden saptar. Bundan sonra fraksiyonu sürdüren çeker gider ya da atılır. Ama, açık tartışma eylemde birlik ilkesi, fraksiyon çıkar çıkmaz bir bölünmeyi engelleyerek, parti tabanının ilkesel kararına başvurarak yine yapıcı bir rol oynar.

Açık tartışma eylemde birlik ilkesini fraksiyonculukla eşit göstermek saçmadır. Tam tersine fraksiyonculuğu hem engeller, hem de çıkmışsa giderir, çözer. Bu ilke yapıcıdır.

Açık tartışma-eylemde birlik ilkesini örgütlü tartışmaya ters düşürmek de saçmadır. Örgütlü tartışma, birlik içinde açık tartışma demektir. İlkenin örgütlü uygulanışı demektir. İlkeyi yadsayan bir anlayış örgütlü tartışma örgütleyemez. Bu nedenle de ben açık tartışmaya karşıyım ama örgütlü tartışmadan yanayım diye bir mantık demogojidir. Tartışmaya karşı olmanın kılıfıdır.

Örgütlü tartışma açık tartışma hakkının kullanılış biçimidir. Bu hakkın kullanımı, tabanın yönetime bir yetki devridir. Yönetim yetkiyi kötüye kullanırsa, ya da kullanması gerektiği halde kullanmazsa açık tartışma herkesin en doğal hakkıdır.

"Açık tartışma-eylemde birlik" bir taktik değildir. Çeşitli taktik içerikler kazanabilir. Silahla barış da korunabilir, devrim de yapılabilir, karşı devrimci baskı da uygulanabilir. Biz nasıl silaha ilkesel olarak karşı değilsen, açık tartışma eylemde birlik ilkesine de karşı değiliz. Bu ilkenin doğru ya da yanlış kullanımının sınırı ise, aynen silah gibi devrimci çıkardır.

10. Kongre

10. Kongre'yi değerlendirmenin en doğru yolu, kendi ruhu içinde, öncesindeki gelişmelerle birlikte değerlendirmektir. Biz çok kısa bazı yönlerine değineceğiz.

10. Kongre 1921'dedir. 1917-1921 arasında Sovyet Rusya iç dış çok çeşitli, dev düşmanlarla savaşta. İşçilerin, yoksul köylülerin büyük özverisiyle Bolşevik Partisi'nin bu özveriyi deliğinden çıkartan, patlatan doğru siyasetiyle Sovyet Rusya kazandı.

1920'de iç savaş bitti. Ama ekonomi yıkım içindeydi. Savaş komünizmi siyaseti artık köylüler arasında hoşnutsuzluk yaratıyordu. Sınıf düşmanları tetikteydi. Sorunlar büyüktü ve proletarya diktatörlüğü tehlikedeydi. Parti bunları çözmekle karşı karşıyaydı.

Bu sorunların çözümü ise hiçbir kitapta

yoktu. Lenin şöyle diyor: "Sosyalist program hakkında kitap bilgileri temelinde tartıştığımız günler ... geride kaldı. Bugün sosyalizm ancak deneyim temelinde tartışılabilir" (Lenin, c.27, s.514).

Açık tartışma-eylemde birlik ilkesinin sınırlı devrimci çıkarır. Devrimci çıkar da, devrim sonrasında şunu gerektiriyor: Komünizmin genel ilkeleri çerçevesinde, pratiğe ilişkin sorunların çözümüne yönelik tartışma. Lenin 10. Kongre'nin hemen öncesinde bunu şu sözlerle dile getiriyor:

"Doğal olarak, (özellikle kongre öncesinde) çeşitli grupların bloklar oluşturmasına (hatta oy avcılığına çıkmasına da) rahatlıkla izin verilebilir. Ancak bu komünizm çerçevesinde içinde (sendikalizm değil) ve alay konusu olunmayacak biçimde yapılmalıdır" (Lenin, c.32, s.52).

Bu anlayışla Lenin 10. Kongre'de hep somut eleştiri diye vurguluyor. Ama karşı taraflar, hem somut eleştiri getirmiyorlar, hem de komünizmin genel çerçevesine dışına düşüyorlar. Lenin'in bazı tartışmalara "lüks" demesini bu biçimde anlamak gerekir. Lenin açık tartışmayı devrimci çıkarla sınırlıyor.

Lenin tartışmayı devrimci çıkarla sınırlarken bile açılmışsa bastırıyor. "İşçi Muhalefeti"nin broşürü için, "yoldaşlar bu broşürü okumanız için yalvarırım" (Lenin, c.32, s.203) diyor. Toplatmak, yasaklamak gibi yöntemler yok, yennek var.

Lenin 10. Kongre'de sürekli açık tartışma-eylemde birlik ilkesini dile getiriyor. Hem somut sorunları açısından, hem de şu açıdan: İşçi çıkması her sapsa açığa çıkarılıp tartışılmalıdır. "Ama teorik tartışma birşey. Partinin siyasal hattı — siyasal savaşım başka birşey. Tartışma kulübü değiliz" (Lenin, c.32, s.252) diyor. Açık tartışma, eylemde birlik diyor. Programın bile tartışılabileceğini söylüyor. "Gerekli taktik dayanışma ve birlik ile gerekli tartışma özgürlüğünün bağlaştırılması"ndan (Lenin, c.32, s.255) söz ediyor.

Lenin 10. Kongre'de açık tartışmayı fraksiyonculuğa karşı bir önem olarak ileri sürüyor. Fraksiyonculukla savaşıyor. Bu savaş yeni değildir. Daha 1914'de Lenin "fraksiyonculuk gerçekten sapmadır" (Lenin, c.20, s.329) diyordu. Bunu 10. Kongre'de daha da vurguluyor. Eleştireceksiniz işte organlar, işte olanaklar diyor. Tartışsaksanız işte çözüm bekleyen sorunlar diyor. Eylemde birliği bozmayın, kendi içinizde örgütlenmeyin, buna gerek yok diyor. Platformlara ancak ciddi ayrıntılar varsa izin verileceğini söylüyor. Parti kongrelerinde platforma göre liste çıkarma hakkının yine de kaldırılmayacağını söylüyor.

Lenin, 10. Kongre'de açık tartışma-eylemde birlik ilkesini sorguya çekmiyor. Tam tersine o günkü koşullarda doğru uygulamak için çabalıyor.

III

AÇIK TARTIŞMA EYLEMDE BİRLİK

SOSYALİST TOPLUMUN DA LENİNCİ DİSİPLİN ANLAYIŞIDIR

Opportünistler, Yürükoğlu yoldaşımızın, disiplin anlayışını Osmanlı feodal geleneklerden türettiğini ileri sürdüler. Bu yanıt vermeye bile değmez bir yalandır. Ancak işin önemli yanı, oportünistlerin kendi disiplin anlayışları kapitalist bir nitelik taşıyor. Bunu adım adım göstereceğiz.

Proletarya üretimdeki yeri gereği disiplindir. Bu ne demektir?

Lenin şöyle diyor: "Büyük ölçekli makina

endüstrisi ... mutlak ve kesin irade birliği ister. Bu irade birliği yüzlerce, binlerce, onbinlerce kişinin birleşik emeğini yönlendirir" (Lenin, c.30, s.475).

Yani, proletarya üretimdeki yeri gereği disiplindir demek, fabrikanın nesnel olarak sağladığı irade birliğinden söz etmektir. İşçi adam belli saatte işinde olur, işini belli bir düzen içinde yapar. Bunu yapmazsa fabrika üretimine katılmaz. Fabrika nesnel olarak bunu gerektiriyor.

İşte proletaryanın üretimde uyması gereken ve yaşamına işleyen bu düzen, onun sınıf savaşımında, örgütlenmesinde de yansır. Proletarya, irade birliği içinde, örgütlü, planlı davranır.

Fabrika üretimi, hangi toplumsal düzende olursa olsun işçiye bunu aşılır. Bu işin bir yönüdür.

İşin bir de toplumsal düzende bağlı yönü vardır. Kapitalizm altında fabrika işçisi, üretimdeki yeri gereği örgütlüdür, disiplindir. Ama bunun yanı sıra da, kapitalistten kaynaklanan bir disiplinin etkisi altındadır. Kapitalist toplumda sermayenin disiplini egemendir. Bu disiplin de açık tehditine dayanan disiplindir.

Kapitalist toplumda proletaryada iki özellik biriktirir. Toplumsal düzenden bağımsız olarak, proletaryanın üretimdeki yerinden doğan disiplinlilik. Ve kapitalistin kendi çıkarı için tüm toplumda kurduğu disiplinin etkileri.

İşçi sınıfının öncü partisinin disiplini, proletaryanın yukarıdaki özelliklerinin birincisi temelinde, ikinci özelliğe karşı bir disiplin anlayışı üzerinde kuruludur. Açık tartışma-eylemde birlik. Eylemde birlik, proletaryanın üretimdeki yeri gereği taşıdığı özelliğe dayanır. Açık tartışma ise kapitalizmin açık tehditine dayanan disiplinine karşı, bilinci, doğruluğu, ilkeselliği getirir. Ne yaptığını, neyi ne için yaptığını bilen gelişkin kafayı getirir. Proletaryanın insiyatifini açar. İkisi birlikte, anlamı kavranmış, doğruluğuna inanılmış eylemde birliği içeren parti disiplinini oluşturur.

Kapitalist toplumda, komünist partisinin disiplini ileri bir disiplindir. Parti, büyük ölçekli üretimin nesnel temelinde, kapitalizmin toplumsal disiplininin çok daha ileri bir disiplin kurar. Ancak böyle bir disiplinle devrim yapabilir. Proleter yığınlarının devrimci enerjisini ancak böyle bir disiplin anlayışı hareketi geçirebilir.

Devrimden sonra, sosyalizm kuruculuğunda, açık tartışma-eylemde birlik ilkesi proletarya diktatörlüğünün işçiler emekçileri için geçerli olan disiplin anlayışdır. Düşman sınıfları dışlar. Onlar için diktatörlüktür. Düşman sınıfların yok olmasıyla, sosyalist toplumun kurulması ve güçlenmesiyle birlikte "açık tartışma eylemde birlik" ilkesi tüm topluma egemen disiplin anlayışı olur.

Bu dediklerimizi Sovyetlerin tarihinden ve bugününden de izlemek olanaklıdır. Örneğin, en son 3 aralık 1979'da Pravda başyazısında "yığın haberleşme araçları, halkın iş ve savaşımının büyüklüğü derin, canlı ve etkin bir biçimde yansıtmaya, insiyatif ve ilerici yönlemleri çoşkuyla desteklemeye, eksikleri şiddetle eleştirmeye ve giderilmesine yardımcı olmaya" çağırıldı. Eksiklerin açık eleştirisi söz konusudur.

1980, 10. planın son yılıdır. Bu nedenle 1980'e girenken planın geçen dört yılının değerlendirilmeleri yapıldı. Kasım'da toplanan SBKP MK Plenumu, eksiklerin açıkça eleştirisini yaptı. Novosti şöyle diyor: "Parti bu soruna içten ve açık bir yaklaşımı, sorunlarımızı çözmeye ve karşılaştığımız güçlüklerin üstesinden gelmeye önemli bir koşul sayar". SBKP içten ve açık yaklaşım diyor ve uygulu-

yor.

Açık tartışma Sovyetler'de yürüyor. Örneğin, 20 aralık 1979'da Sovyet Rusya dergisinde Goncharov yoldaş, Yugoslav Barba gazetesine açık eleştiri yöneltiyor. Pravda, SBKP'nin kasım plenumundan söz ederken şöyle diyor: "Plenum, tartışmakta olan sorunlar üzerine bir karar aldı. Tartışma basında da yayınlanmıştır."

Opportünistlere göre, Lenin devrimden önce, özellikle menşevikler varken polemik için açık tartışma eylemde birlik dedi! Hayır. Lenin şöyle diyordu:

"Biz, disiplinin önemini ve bu kavramın işçi sınıfı partisinde nasıl anlaşılması gerektiğini defalarca belirttik. Disiplini eylem birliği, tartışma özgürlüğü, ve eleştiri olarak tanımladık.

"Ancak böyle bir disiplin ileri sınıfın demokratik partisine yaraşır bir disiplindir. İşçi sınıfının gücü örgütlenmede yatar. Yığınlar örgütlenmemişse proletarya hiçbir şeydir. Örgütlüyse herşeydir. Örgüt demek, eylem birliği, pratik uygulamada birlik demektir. Fakat her eylem ancak hareketi geriye değil ileri itmeye, proletaryayı ideolojik olarak geriletmeye, yozlaştırmaya ve zayıflatmaya değil birleştirmeye, ilerletmeye yaradığı için ve bunu yaptığı sürece değerlidir. İlkeler üzerine kurulmamış örgüt anlamsızdır ve pratikte işçileri egemen burjuvazinin zavallı bir kuşruğu haline getirir. Bu yüzden proletarya tartışma ve eleştiri özgürlüğü olmayan eylem birliği tanımaz" (abç). (Lenin, c.11, s.321).

Devrim sonrasında ise aynı anlayışı tüm proleter yığınlar aşılıyor. Bu anlayışın oturması için çabalyor. Şöyle diyor:

"Her yeni toplum düzeni insanlar arası yeni ilişkiler, yeni bir disiplin ister. Bir zamanlar feodal disiplin olmadan ekonomik yaşam olanaksızdı. O zamanlar yalnız bir disiplin vardı: Kamçı disiplini. Kapitalistlerin yönetimi sırasında disiplin gücü ahlaktı. Şimdi ise, Sovyet devrimiyle, sosyalist devrimin başlamasıyla disiplin yeni ilkeler üzerinde kurulmak zorundadır. İşçilerin ve yoksul köylülerin örgütlenme gücüne inanan bir disiplin, yoldaşlık ilişkisinde bir disiplin, sapsa dek karşılıklı saygıya dayanan bir disiplin, savaşımında bağımsızlığa ve girişkenliğe dayanan bir disiplin" (Lenin, c. 27, s. 515).

Lenin başka bir yerde yine yeni disiplinden söz ederken, belirleyici olan işçi sınıfının sınıf bilinci ve kararlılığıdır der. Bir başka yerde ise şöyle der: "İşçilerin azgın, kabanar, bentlerini aşan, buhar seli gibi coşkun 'açık toplantı' demokrasilerini, çalışma sırasındaki çelik disiplinine, tek kişinin, Sovyet lderinin isteğine sorgusuz sualsiz boyun emesiyle bağdaştırmayı öğrenmek zorundayız" (Lenin, c. 30, s. 476). Açık tartışma, eylemde işte çelik birlik!

Bizim oportünistlerimiz kendiliğindendir. Bu nedenle kapitalist toplumda var olanla yetinirler. Ve gerçekten de, savundukları disiplin anlayışında eylemde birlik vardır ama bu bilince değil partiden atma tehditine dayanır. Atılım korkusuna dayanır.

Sonra, yıllarca sendikalarda işçiler örgütlülük, planlılık nutukları çektiler. Bunlar işçide vardır. Yapılması gereken bunun sınıf bilinciyse, doğru ideolojile birleştirilmesidir. Oysa açalım H. Erdal'ın, Ö. Sağlam'ın yazılarını, öznal öge diye sürekli örgütlülük, planlılıktan söz ederler. Bilincin değil kendisine "bilinç" sözüne bile raslayamazsın. Kendisi kendiliğindenci. Kendinde yok ki nasıl bilinç versin.

Biz, oportünistlerin disiplin anlayışını yadsarın, eylemde birliği değil, bunun atılım tehditine dayanan, bilince dayanmayan yönünü kaldırıp atıyoruz. Eylemde birlik anlayışını bilinçle, girişkenlikle bağlıyoruz. Ve bu anlayışla ileri toplum düzeninin, sosyalizmin de sözcülüğünü biz yapıyoruz.